

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

علم اطلاعات و دانش‌شناسی

KNOWLEDGE AND INFORMATION SCIENCE

مقطع کارشناسی ارشد

گرایش

مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

Digital Libraries Management

مصوب سی و دومین جلسه شورای دانشگاه

مورخ ۱۴۰۳/۸/۶

مجری بازنگری طرح:

دکتر مهرداد چشمه سهرابی

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

اعضای کمیته تدوین و بازنگری برنامه:

دکتر احمد شعبانی

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر مهرداد چشمه سهرابی

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر علی منصوری

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر میترا پشوتنی‌زاده

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر مرتضی محمدی استانی

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر علی اکبری

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر مریم کشوری

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

دکتر مهدی رحمانی

عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

بسمه تعالی

دانشگاه اصفهان

شماره :
تاریخ :
موضوع :
ج ۱۴۰۲ / ۲۲۷۱۸
۱۴۰۲ / ۱۲ / ۰۱

موضوع :

تصویب برنامه درسی کارشناسی ارشد گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

زمان و مکان :

سه شنبه ۱ اسفند ۱۴۰۲ - ساعت ۱۰ - ۱۲ - اتاق جلسات گروه

اتضاء جلسه :

دکتر احمد شعبانی، دکتر علی منصوری، دکتر میترا پشوتنی زاده، دکتر مرتضی محمدی، دکتر علی اکبری،

دکتر مریم کشوری، دکتر مهدی رحمانی و مهرداد چشمه سهرابی

با نام و یاد خداوند متعال جلسه شورای عمومی و تخصصی گروه امروز ساعت ۱۰-۱۲ با حضور همکاران گروه تشکیل و برنامه درسی گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال مطرح و تصویب شد.

اکبری علی

محمدی استانی مرتضی

چشمه سهرابی مهرداد

پشوتنی زاده میترا

منصوری علی

رحمانی مهدی

کشوری مریم

اصفهان / میدان آزادی پلوار دانشگاه / دانشگاه اصفهان کدپستی ۸۱۷۴۶-۷۳۴۴۱

www.ui.ac.ir

تلفن: ۳۷۹۳۲۶۴۰ - ۳۷۹۳۲۱۲۸

فهرست

فصل اول: مشخصات کلی برنامه درسی	۸
الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی	۹
ب) اهداف	۱۰
پ) اهمیت و ضرورت	۱۰
ت) تعداد و نوع واحدهای درسی	۱۱
ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش‌آموختگان	۱۲
ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره	۱۲
چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته	۱۲
ه) زمینه‌های شغلی حال و آینده	۱۳
ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی (جایگاه رشته تحصیلی در حوزه تمدنی گذشته، حال و آینده و بافت فرهنگی و اجتماعی کشور)	۱۳

فصل دوم: جدول عناوین و مشخصات دروس Error! Bookmark not defined.

فصل سوم: ویژگی‌های دروس Error! Bookmark not defined.

آمار استنباطی پیشرفته	۱۸
روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش‌شناسی	۱۹
روش‌های بازنمایی اطلاعات	۲۰
مبانی نظری و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال	۲۱
طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال	۲۲
فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع	۲۳
سازمان‌دهی منابع دیجیتال	۲۳
خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتال	۲۵
تجربه کاربر در کتابخانه‌های دیجیتال	۲۶
حفاظت و امنیت منابع دیجیتال	۲۷
ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال	۲۸

- ۲۹..... داده کاوی
- ۳۰..... وب معنایی
- ۳۱..... رفتارهای اطلاعاتی در محیط دیجیتال
- ۳۲..... حقوق مالکیت معنوی
- ۳۳..... تعامل انسان-اطلاعات
- ۳۴..... اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال
- ۳۵..... کارآموزی در کتابخانه‌های دیجیتال

جدول تغییرات

ردیف	عنوان درس در برنامه قبلی	تعداد واحد		عنوان درس در برنامه بازنگری شده	تعداد واحد		استاد بازنگری درس	توضیحات
		نظری	عملی		نظری	عملی		
۱	مبانی علم اطلاعات و دانش‌شناسی	۲	-	مبانی نظری و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتالی	۲	-	دکتر رحمانی	تغییر عنوان / تغییر منابع / به‌روزرسانی محتوا
۲	آمار در کتابداری و علم اطلاعات	۲	-	آمار استنباطی پیشرفته	۲	-	-	تغییر عنوان / به‌روزرسانی محتوا / تغییر منابع
۳	سمینار ۱	-	۱	روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش‌شناسی	۱	۱	-	تغییر عنوان / تغییر منابع / به‌روزرسانی محتوا / تغییر منابع
۴	اشتراک منابع در محیط دیجیتال	۲	-	فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع	۱	۱	دکتر پشوتنی‌زاده	تغییر عنوان / تغییر منابع / به‌روزرسانی محتوا، تغییر واحد
۵	مجموعه‌سازی در کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱		۱	۱		
۶	نظام مدیریت محتوا	۱	۱		۱	۱		
۷	سازماندهی منابع دیجیتال	۱	۱	سازماندهی منابع دیجیتال	۱	۱	دکتر محمدی استانی	تغییر منابع / به‌روزرسانی محتوا
۸	مسائل حقوقی محیط دیجیتالی	۱	۱	حقوق مالکیت معنوی	۱	۱	گروه	تغییر عنوان / تغییر منابع / به‌روزرسانی محتوا
۹	معماری کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱	طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱	دکتر منصوری	تغییر عنوان / تغییر منابع / به‌روزرسانی محتوا / تغییر منابع
۱۰	تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی	۱	۱		۱	۱		
۱۱	پایان‌نامه	۴	-	پایان‌نامه	۴	-	-	تغییر واحد
۱۲	حفاظت منابع دیجیتال	۱	۱	حفاظت و امنیت منابع دیجیتال	۱	۱	دکتر محمدی استانی	تغییر عنوان / تغییر منابع / تغییر منابع

ردیف	عنوان درس در برنامه قبلی	تعداد واحد		عنوان درس در برنامه بازنگری شده	تعداد واحد		استاد بازنگری درس	توضیحات
		نظری	عملی		نظری	عملی		
								به روزرسانی محتوا
۱۳	خدمات کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱	خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱	دکتر کشوری	تغییر عنوان / تغییر منابع / به روزرسانی محتوا
۱۴	رابط کاربری کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱	تجربه کاربر در کتابخانه‌های دیجیتال	۱	۱	دکتر اکبری	تغییر عنوان / تغییر منابع / به روزرسانی محتوا
۱۵	وب معنایی	-	۲	وب معنایی	-	۲	دکتر چشمه سهرابی	تغییر منابع / به روزرسانی محتوا
۱۶	رفتار اطلاعاتی در محیط دیجیتال	-	۲	رفتارهای اطلاعاتی در محیط دیجیتال	-	۲	گروه	تغییر عنوان / تغییر منابع / به روزرسانی محتوا
۱۷				ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال (جدید)			گروه	درس جدید
۱۸				اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال (جدید)			گروه	درس جدید
۱۹				کارآموزی در کتابخانه‌های دیجیتال (جدید)			گروه	درس جدید
۲۰				تعامل انسان-اطلاعات (جدید)			دکتر اکبری دکتر رحمانی	درس جدید
۲۱				روش‌های بازنمایی اطلاعات (جدید)			دکتر چشمه سهرابی	درس جدید
۲۲				داده‌کاوی (جدید)			دکتر چشمه سهرابی	درس جدید

فصل اول: مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

با توسعه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، نقش و عملکرد سنتی کتابخانه‌ها، دستخوش تغییراتی شده است. یکی از پیامدهای این تحولات ظهور کتابخانه‌های دیجیتالی است. کتابخانه‌های دیجیتالی روش‌های جدیدی برای ذخیره، سازماندهی، و دسترسی به اطلاعات بر روی وب ایجاد کرده‌اند. شمار کتابخانه‌های دیجیتالی راه‌اندازی شده در سطح جهان در حال افزایش است و شمار شغل‌های سنتی‌ای که در ردیف شغلی کتابداری و اطلاع‌رسانی [سنتی] قرار می‌گیرد روز به روز در حال کاهش است. کتابداران دیجیتالی در کتابخانه‌های دیجیتالی با تکیه بر دانش کتابداری نظری و بهره‌مندی از توانمندی‌های دیجیتال در عرصه عمل، می‌توانند به عنوان اصلی‌ترین عامل پیشبرد هدف‌های کتابخانه‌های دیجیتال در نقش میانجی میان کاربران و مواد دیجیتال، خدمات ارائه دهند؛ بنابراین یک گام مهم در این رابطه طراحی برنامه‌های آموزشی مناسب به منظور آماده کردن کتابداران برای این محیط شغلی است. بیش از یک دهه است که در کشورهای اروپایی، ایالات متحده و سایر کشورهای توسعه‌یافته، آموزش کتابخانه‌های دیجیتال در دستور کار گروه‌های کتابداری قرار گرفته است و برنامه‌های مستقلی برای دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی طراحی شده است. دوره کارشناسی ارشد مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال از جمله گرایش‌های رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی است که در تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۵ در شورای برنامه‌ریزی درسی وزارت عتف تصویب شد. این دوره به تبیین جنبه‌های مختلف فراهم‌آوری، سازماندهی، مدیریت و اشاعه اطلاعات در قالب کتابخانه‌های دیجیتال می‌پردازد. با توجه به گذشت حدود ۱۱ سال از تصویب این برنامه، و با توجه به تحولات سریع این حوزه و نیاز به انعکاس این تحولات در برنامه‌های درسی مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال، ضرورت بازنگری در برنامه درسی گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال احساس می‌شود. لازم به ذکر است برنامه درسی مذکور تا کنون تنها در دانشگاه علامه طباطبائی مورد بازنگری قرار گرفته است و بخش زیادی از موارد ذکر شده در آن، در نسخه فعلی لحاظ شده است.

(ب) اهداف

دوره کارشناسی ارشد مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال با اهداف زیر از سوی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه اصفهان پیشنهاد می‌گردد:

- تربیت نیروی متخصص دارای مهارت ایجاد، توسعه و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال
- ایجاد زمینه لازم جهت انجام فعالیت‌های پژوهشی گسترده و ساختارمند در این زمینه
- پاسخگویی به نیاز روزافزون جامعه در راستای اشاعه و بازاریابی اطلاعات از منابع اطلاعاتی دیجیتالی
- همگام شدن با آخرین تغییر و تحولات در کتابخانه‌ها و استفاده از قابلیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات
- تربیت و ایجاد آمادگی در دانشجویان جهت ورود به مقطع دکترا در گرایش بازاریابی اطلاعات
- تربیت نیروی کار متخصص جهت اشتغال در بازار کتابخانه‌های دیجیتالی و سایر مراکز مرتبط کشور

(پ) اهمیت و ضرورت

در دهه‌های اخیر پیشرفت‌های قابل توجهی در عرصه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات رخ داده و حوزه‌های بسیاری را نیز تحت تأثیر قرار داده است؛ از جمله حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی که تحت تأثیر این تحولات، خدمتی به نام کتابخانه‌های دیجیتال را ارائه کرده است. این نوع کتابخانه، مبتنی بر وب است و به همین علت دارای قابلیت‌ها، مسائل و چالش‌های مخصوص به خود بوده و مسلماً مهارت‌های خاصی نیز برای ایجاد و مدیریت این نوع از کتابخانه‌ها مورد نیاز است. با توجه به روند رشد و توسعه کتابخانه‌ها، نیاز به متخصصانی است که علاوه بر آشنایی و تخصص در حوزه مدیریت اطلاعات در محیط‌های سنتی و الکترونیکی موجود آشنا با تخصص‌ها و اصول فناورانه روز بوده و قادر باشند تا به مدیریت اطلاعات و دانش در محیط‌های سنتی و دیجیتال بپردازند؛ بنابراین ضروری است تا متخصصانی با دانش روز و قابلیت‌های نوین تربیت شوند و از توانمندی‌هایی متناسب با رشد و توسعه کتابخانه‌ها در محیط‌های فناورانه نوین برخوردار باشند. توجه به تدوین برنامه‌های آموزشی جدید و متناسب با نیازهای روز از نقاط مثبت نظام آموزشی تلقی می‌شود با این رویکرد، گروه‌های آموزشی در دانشکده‌ها خواهند توانست مجموعه آموزش‌های مورد نیاز دانشجویان در مقاطع مختلف را بر اساس برنامه جدید ارائه دهند. مقطع کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی نیز با توجه به ضرورت دست‌اندرکار شدن دانش‌آموختگان این حوزه در پست‌های مدیریتی و اجرایی مراکز اطلاعاتی و کتابخانه‌ها و لزوم کارکرد مؤثر و خلاقانه مدیریت اطلاعات و دانش از اهمیت زیادی در نظام آموزشی حوزه برخوردار است. به همین دلیل، گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال برای کتابداران و متخصصان اطلاعات تدوین شده است.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدهای کارشناسی ارشد گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

تعداد واحد	نوع دروس
۱۲	دروس تخصصی الزامی
۱۴	دروس تخصصی اختیاری
۶	پروژه/رساله/ پایان‌نامه
۳۲	جمع

ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
مهارت‌های عملی طراحی کتابخانه‌ها و آرشیوهای دیجیتالی	طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال؛ سازماندهی منابع دیجیتال
دیجیتال‌سازی انواع منابع اطلاعاتی	فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع دیجیتالی
مهارت‌های حل مسئله	حفاظت و امنیت منابع دیجیتال؛ حقوق مالکیت معنوی؛ خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتال
حفاظت و نگهداری منابع دیجیتالی	حفاظت و امنیت منابع دیجیتال
توانایی تولید و توسعه مجموعه دیجیتالی	فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع دیجیتالی؛ سازماندهی منابع دیجیتال
مهارت‌های بازاریابی و خدمات‌دهی منابع دیجیتالی	خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتال
توانایی ارزیابی مجموعه دیجیتالی	ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال
شناخت استانداردهای وب معنایی و زبان‌های وب	وب معنایی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
اخلاق‌مداری در محیط دیجیتالی	حقوق مالکیت معنوی؛ اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال
کاربرشناسی	رفتارهای اطلاعاتی در محیط دیجیتال؛ تعامل انسان-اطلاعات؛ تجربه کاربر در کتابخانه‌های دیجیتال؛ رفتارهای اطلاعاتی در محیط دیجیتال
طراحی و تحلیل پایگاه‌های اطلاعاتی	کارآموزی در کتابخانه‌های دیجیتال؛ طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال
آشنایی با انواع منابع دیجیتالی	کارآموزی در کتابخانه‌های دیجیتال؛ فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع دیجیتالی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

شرایط پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی (گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال) بر اساس ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد. ضمن اینکه به منظور ارتقای کیفیت آموزشی دانش‌آموختگان این رشته، پیشنهاد می‌شود شرایط زیر در نظر گرفته شوند:

- فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی علم اطلاعات و دانش‌شناسی، فناوری اطلاعات، مهندسی رایانه، علوم رایانه، مهندسی نرم‌افزار و سخت‌افزار از دانشگاه‌های معتبر داخلی یا خارجی.
- آشنایی با زبان انگلیسی به منظور استفاده بهینه از متون خارجی

چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته

همان‌طور که از کلمه «دیجیتال» در عنوان این گرایش استنباط می‌شود گرایش «مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال» طیف وسیعی از موضوعات، مسائل و منابع را در بر گرفته و زمینه‌های تحقیقاتی گسترده‌ای را شامل می‌شود. از طرف دیگر، یادگیری عملی و مهارت‌ها با هدف اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان در این حوزه اهمیت بسیار دارد، لذا آموزش دروس، تا حد بسیار زیادی به امکانات، ابزارها، فناوری‌ها و نرم‌افزارهای مرتبط با

کتابخانه‌های دیجیتالی - در جهت یادگیری مهارت‌های عملی - بستگی دارد؛ در این گرایش، دروس مختلف وابسته به ابزارها و نرم‌افزارهای مختلفی هستند که برخی از آن‌ها در طرح درس‌ها ارائه شده است.

ه) زمینه‌های شغلی حال و آینده

دانش‌آموختگان گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال می‌توانند در سازمان‌ها و مؤسسات، کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی، و آرشیوها به طراحی، راه‌اندازی و سازماندهی مجموعه منابع اطلاعاتی اقدام نمایند. به واسطه رشد روزافزون فناوری‌ها، رسانه‌ها و قالب‌های اطلاعاتی دیجیتالی، و سهولت و گستردگی دسترسی، کتابخانه‌های دیجیتالی جایگاه ویژه‌ای در مدیریت منابع دیجیتالی داشته و در بسیاری از زمینه‌ها کاربرد دارد و پیش‌بینی می‌شود به دلیل افزایش تقاضا برای منابع دیجیتالی، زمینه اشتغال کتابداران دیجیتالی نیز افزایش داشته باشد.

ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی (جایگاه رشته تحصیلی در حوزه تمدنی گذشته، حال و آینده و بافت فرهنگی و اجتماعی کشور)

گردآوری، سازماندهی، ذخیره‌سازی و اشاعه میراث علمی و فرهنگی ارزشمند ایرانی-اسلامی همواره از موارد مهم و ضروری در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی بوده است. با افزایش منابع دیجیتالی این حوزه و همچنین پیشرفت‌های روزافزون سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، ضرورت دارد حفظ و اشاعه این میراث عظیم در گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال از موارد مهم و قابل توجه باشد. توجه به مسائل و رویکردهای بومی، چالش‌های کتابخانه‌های دیجیتالی ایران، و مواردی مانند آن در دروسی مانند «خدمات اطلاعاتی در کتابخانه‌های دیجیتالی»، «روش تحقیق» (با تأکید بر مسائل کتابخانه‌های دیجیتالی کشور)، «رابط و تجربه کاربری در کتابخانه‌های دیجیتالی» (با رویکرد شناخت مدل‌های ذهنی و نقشه‌شناختی کاربران ایران) و ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی مدنظر بوده است. همچنین برخی دروس از جمله «اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال» مبتنی بر آموزه‌های ارزشمند دینی است.

فصل دوم: جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	پژوهشی		نظری	عملی		
۱	آمار استنباطی پیشرفته	۲	۲	-	-	۳۲	۳۲	-		
۲	روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش‌شناسی	۲	۱	۱	-	۳۲	۱۶	۳۲	آمار استنباطی پیشرفته	
۳	روش‌های بازنمایی اطلاعات	۲	۱	۱	-	۳۲	۱۶	۳۲		
۴	مبانی نظری و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-		
۵	فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع	۲	۱	۱	-	۳۲	۱۶	۳۲		
۶	سازماندهی منابع دیجیتال	۲	۱	۱	-	۳۲	۱۶	۳۲	فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع	

* ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، عملی (از نوع کارگاهی) ۴۸ ساعت، کارآموزی و کارورزی ۶۴ یا ۱۲۸ ساعت است.

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری گرایش مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		تعداد ساعات*		پیش‌نیاز	هم‌نیاز
			نظری	عملی	پژوهشی		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه است.	نظری	عملی		
۱	خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۲	تجربه کاربر در کتابخانه‌های دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۳	حفاظت و امنیت منابع دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲	فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع	
۴	طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۵	ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۶	داده کاوی	۲	۱	۱		۳۲		*	۱۶	۳۲		
۷	وب معنایی	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۸	رفتارهای اطلاعاتی در محیط دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲		*	۱۶	۳۲		
۹	مسائل حقوقی محیط دیجیتال	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۱۰	تعامل انسان-اطلاعات	۲	۱	۱		۳۲			۱۶	۳۲		
۱۱	اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال	۲	۲	-		۱۶			۳۲	-		
۱۲	کارآموزی در کتابخانه‌های دیجیتال	۲	-	۲	-	-	-	*	-	۱۲۸	مبانی نظری و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال، طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال، و فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع	

* ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، (از نوع کارگاهی) ۴۸ ساعت، کارآموزی و کارورزی

۶۴ یا ۱۲۸ ساعت است.

فصل سوم: ویژگی‌های دروس

الف: آمار استنباطی پیشرفته		
عنوان درس به انگلیسی:	Advanced inferential statistics	
دروس پیش‌نیاز:	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	مشترک ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس:		
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐		
موسسه است ☐ موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب) هدف کلی

تسلط بر روش‌های آماری و کاربرد آن در کتابخانه‌های دیجیتال

اهداف ویژه

۱. توانایی انجام آمارهای توصیفی و تحلیلی مرتبط با کتابخانه‌های دیجیتال
۲. توانایی کار با نرم‌افزارهای آماری مانند اسپس در راستای اهداف کتابخانه‌های دیجیتال

پ) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم و تفاوت‌های اساسی آمار توصیفی و آمار استنباطی
۲. آزمون‌های آماری پارامتری یک و دو نمونه‌ای (آزمون‌های t تک نمونه‌ای و دو نمونه‌ای برای گروه‌های مستقل و وابسته)
۳. آزمون‌های آماری ناپارامتری یک و دو نمونه‌ای
۴. آزمون‌های آماری پارامتری k نمونه‌ای (در گروه‌های مستقل و وابسته مثل آنالیز واریانس و طرح اندازه‌های مکرر)
۵. آزمون‌های آماری ناپارامتری k نمونه‌ای (در گروه‌های مستقل و وابسته مثل کروسکال والیس و فریدمن)
۶. ضرایب همبستگی مختلف همراه با رگرسیون خطی ساده و چندگانه، (Multiple Regression)
۷. ارائه مطالب بالا با یک نرم‌افزار آماری مناسب مانند SPSS
۸. تحلیل مدل‌ها با معادلات ساختاری (نرم‌افزارهای لیزرل، اموس و غیره)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس مشارکتی استاد-دانشجو با محوریت محتوای مرتبط و مناسب، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهای): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

سیستم رایانه برای همه دانشجویان، ویدئو پروژکتور، پرده نمایش، شبکه رایانه‌ای، نرم‌افزارهای مرتبط

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. بامنی مقدم، م.، و علی محمدی، م. (۱۳۹۹). آمار در علم اطلاعات و دانش‌شناسی همراه با دستورهای نرم‌افزاری SPSS. زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی تهران.

۲. لیون، و. (۱۳۸۴). روش‌های آماری برای متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی: رویکردی کاربردی و ساده برای درک، استفاده و تفسیر علم آمار. ترجمه کیوان کوشا و محمدرضا قانع. تهران: چاپار.

۳. مومنی، م.، و قیومی، ف. (۱۳۹۶). تحلیل‌های آماری با استفاده از SPSS. تهران: مولف.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش‌شناسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Research Method in Knowledge and Information Science	
دروس پیش‌نیاز:	آمار استنباطی پیشرفته	
دروس هم‌نیاز:		
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۴۸	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس: --		
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است		
مشترک تخصصی الزامی تخصصی اختیاری پروژه/رساله/پایان‌نامه مهارتی-اشتغال‌پذیری نظری عملی نظری-عملی		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: توانمندسازی و افزایش شایستگی‌های دانشجویان در زمینه روش‌های مختلف پژوهش‌های علمی و پیشبرد اهداف پیشنهادیه پایان‌نامه

اهداف ویژه

۱. آشنایی با انواع روش‌های پژوهش در زمینه کتابخانه دیجیتال
۲. آشنایی با کاربرد روش‌های پژوهش در حوزه مطالعاتی کتابخانه دیجیتال
۳. توان تبیین اجرای اصلی یک تحقیق

پ) سرفصل‌ها

۱. روش‌شناسی‌های انجام پژوهش‌های علمی نظیر پیمایشی، موردی، کتابخانه‌ای، تاریخی، تحلیل محتوا، تحلیل استنادی، تجربی، و همبستگی
۲. بررسی تحلیلی انواع طرح‌های تحقیق کمی و کیفی و طرح‌های درهم تنیده و نرم‌افزارهای تحقیق کیفی
۳. بررسی روش‌های جدید (و مرور روش‌های قدیم) نمونه‌گیری، واریانس روش، داده‌های گمشده و غیر مستقل non-independent
۴. تحلیل انواع تحلیل‌های تعدیلی، میانجی، اکتشافی، تأثیری و مدل‌سازی در پژوهش‌ها
۵. بررسی شیوه‌های تدوین گزارش پژوهشی به صورت پایان‌نامه یا مقاله برای مجلات یا کنفرانس‌ها
۶. نقد چند پیشنهاد پژوهشی و مقالات معتبر خارجی
۷. مسائل اخلاق در پژوهش
۸. توانایی تدوین، ارزیابی و دفاع از پیشنهادیه پایان‌نامه

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، تمرین عملی و انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی): فعالیت‌های کلاسی

- در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاور پوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. حافظ‌نیا، م. (۱۴۰۲). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)
۲. دلاور، ع. (۱۳۹۹). روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: ویرایش.

3. Creswell, D., & Creswell, J. W. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach*. New Delhi: Sage.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: روش‌های بازنمایی اطلاعات			
عنوان درس به انگلیسی:		Information Representation Methods	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ مشترک	دروس پیش‌نیاز:	
☐ عملی	☒ تخصصی الزامی	دروس هم‌نیاز:	
☒ نظری-عملی	☐ تخصصی اختیاری	۲	تعداد واحد:
	☐ پروژه/ رساله / پایان‌نامه		تعداد ساعت:
	☐ مهارتی-اشتغال‌پذیری		۴۸
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس: --		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: کسب دانش در زمینه نظام‌های گوناگون بازنمایی اطلاعات در محیط‌های نرم‌افزاری

اهداف ویژه

۱. آشنایی با روش‌های بازنمایی اطلاعات با تأکید بر نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در محیط‌های نرم‌افزاری
۲. آشنایی با اصول و استانداردهای بازنمایی اطلاعات

پ) سرفصل‌ها

۱. تعاریف، نظریه‌ها و مفاهیم بازنمایی (جان‌شین‌سازی= نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی) اطلاعات
۲. منبع اطلاعاتی به منزله موجودیت؛ الگوهای شئی‌گرا و رابطه-موجودیت در شناخت و بازنمایی
۳. تحلیل ساختار منابع (منابع ساخت‌یافته و غیرساخت‌یافته)؛ تحلیل موضوعی؛ تحلیل متن، وزن‌دهی در بازنمایی اطلاعات
۴. اصول نمایه‌سازی؛ معرفی و کاربرد روش‌ها و ابزارهای مختلف در این قلمرو؛ خلاصه‌نویسی و چکیده‌نویسی اسناد و مدارک
۵. زبان‌های بازنمایی (کنترل‌شده - نیمه کنترل‌شده - طبیعی)
۶. استانداردهای بازنمایی؛ کنترل مستند موضوعی و مستند نام‌ها
۷. اصطلاح‌نامه‌ها و هستی‌شناسی‌ها؛ چگونگی استفاده از آن‌ها در بازنمایی به قصد بازیابی و نمایش اطلاعات؛ از بازنمایی اطلاعات تا بازنمایی معنا
۸. زبان‌های نشانه‌گذاری (XML, SGML, HTML) و استانداردهای فراداده‌ای در بازنمون اطلاعات
۹. شیوه‌های نمایه‌سازی مقادیر در فیلدها در نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی شیوه‌ها و معیارهای ارزیابی نظام‌های نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی): فعالیت‌های کلاسی

- در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد
آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش، نرم‌افزارهای مورد نیاز

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. حسن‌زاده، م. (۱۳۹۷). ذخیره و بازیابی اطلاعات. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی
۲. لنکستر، ف. (۱۳۸۳). نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی: مبانی نظری و عملی. ترجمه عباس گیلوری. تهران: چاپار.
3. Chu, H. (2003). *Information representation and retrieval in the digital age* (2nd ed.). London: Information Today.
4. Omerovic, S. A. N. I. D. A., Milutinovic, V., & Tomazic, S. (2001). *Concepts, Ontologies, and Knowledge Representation*. Springer New York.
5. Weller, K. (2010). *Knowledge representation in the social semantic web*. De Gruyter Saur.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: مبانی نظری و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتال			
عنوان درس به انگلیسی:		Theoretical Foundations and Digital Libraries Management	
دروس پیش نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:		☐ پایه ☒ نظری	
		☐ عملی ☒ تخصصی الزامی	
تعداد واحد:		☐ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری	
		☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی- اشتغال پذیری	
تعداد ساعت:		☐ ۲ ☐ ۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه	
☐ نیست		☐ است	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: تبیین مفاهیم بنیادی کتابخانه‌های دیجیتال در عرصه نظر و عمل

اهداف ویژه

- توان تبیین و تعریف کتابخانه‌های دیجیتال
- توان تبیین اهداف کتابخانه‌های دیجیتال
- توان تبیین کارکردهای کتابخانه‌های دیجیتال

پ) سرفصل‌ها

۱. داده، اطلاعات، محتوا و اشیای دیجیتالی
۲. تعاریف، مفاهیم و اهداف کتابخانه‌های دیجیتالی
۳. مفاهیم نظری، نظریه‌ها و ارکان کتابخانه‌های دیجیتالی
۴. گستره و پوشش موضوعی کتابخانه‌های دیجیتالی
۵. ویژگی‌های کتابخانه‌های دیجیتالی
۶. کتابداری دیجیتال و جامعه دانش
۷. سیر تحول کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران و جهان
۸. کارکردهای امروزی کتابخانه‌های دیجیتالی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی

- در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. مبانی کتابخانه‌های دیجیتالی (۱۳۹۷)، زیر نظر محسن حاجی‌زین‌العابدینی و مهدی علیپور حافظی، تهران: چاپار؛ اساطیر پارسی.
۲. صمیعی، م. (۱۴۰۲). مدیریت کتابخانه‌های دیجیتالی: راهنمای کاربردی، تهران: چاپار.
۳. غلامی، ط.؛ نوروزی، ی.؛ و جعفری، ن. (۱۳۹۷). کتابخانه‌های دیجیتالی ایران، تهران: خانه کتاب.
۴. شن، راثو؛ گنکالوز، مارکوس آندره، فاکس ادوارد آلن (۱۳۹۴). مسائل کلیدی کتابخانه‌های دیجیتالی. ترجمه مهدی علیپور حافظی و دیگران. تهران: فاطمی، اساطیر پارسی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: فراهم‌آوری و دیجیتال‌سازی منابع			
عنوان درس به انگلیسی:		Acquisition and Digitalization of Resources	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:			
دروس هم‌نیاز:			
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۴۸	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس			
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه	
نیست		است	
نظری		پایه	
عملی		تخصصی الزامی	
نظری-عملی		تخصصی اختیاری	
پروژه/رساله/پایان‌نامه		مهارتی-اشتغال‌پذیری	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: شناخت مفاهیم بنیادی و کاربردی و کسب دانش در زمینه اصول، نظریه‌ها و روش‌های فراهم‌آوری، توسعه و اشتراک منابع در کتابخانه‌های دیجیتالی؛ و کسب مهارت در زمینه دیجیتال‌سازی انواع منابع و شیوه‌های تولید محتوا در محیط‌های الکترونیکی

اهداف ویژه

۱. کسب دانش در زمینه تولید و تبدیل انواع محتوای دیجیتالی، فراهم‌آوری و توسعه مجموعه منابع دیجیتالی
۲. توان تبیین اهداف و راهبردهای تولید و تبدیل انواع محتوای دیجیتالی، فراهم‌آوری و توسعه مجموعه منابع دیجیتالی

پ) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم اولیه و سیر تاریخی مجموعه‌سازی منابع دیجیتالی؛ چرخه حیات اشیای دیجیتالی در کتابخانه‌های دیجیتالی
۲. ائتلاف (کنسرسیوم) های کتابخانه‌ای؛ زیرساخت‌های فنی، انسانی اشتراک منابع دیجیتالی
۳. آشنایی با انواع محتوای دیجیتال (کتاب‌های الکترونیکی، پادسکت، وینارها، بازی‌ها، اینفوگرافیک‌ها، ویدئوها، گفتگوهای آنلاین، فهرست‌ها، GIFها و غیره)
۴. نرم‌افزارهای دیجیتال‌سازی و تولید محتوا (اتوپلی، استوری لاین، کمتازیا) و محتوای صوتی و تصویری (موشن گرافیک، پادکست، ویدئو، کاتالوگ)
۵. تولید محتوای متنی (کتاب‌های الکترونیکی، مجلات آنلاین، پست‌ها، محتواهای آموزشی) و تعاملی (ساخت محتوای SCORM)
۶. شناخت سازمان‌های تولیدکننده منابع دیجیتالی در ایران (ناشران و کارگزاران)
۷. سفارش و دریافت منابع دیجیتالی؛ خط‌مشی و راهبردهای مجموعه‌سازی و چالش‌های توسعه منابع دیجیتالی در کتابخانه‌های دیجیتالی ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهای): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش، نرم‌افزارهای مرتبط

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. بیات، م.، آب‌سنگ، ز.، و پیرحسینلو، ع. (۱۳۹۹). تولید محتوای الکترونیکی با گوشی‌های اندرویدی. قم: اقلیم مهر.
۲. صمیعی، م.؛ و رادفر، ح. (۱۴۰۲). فراهم‌آوری و توسعه منابع دیجیتالی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت).
3. Marcum, D., & Schonfeld, R. C. (2021). *Along Came Google: A History of Library Digitization*. Princeton University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: سازمان‌دهی منابع دیجیتال			
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Organization of Digital Resources	
☐ نظری ☐ پایه		دروس پیش‌نیاز: فراهم‌آوری و توسعه منابع دیجیتالی	
☐ عملی ☒ تخصصی الزامی		دروس هم‌نیاز:	
☒ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری		۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐			تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐			۴۸
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس	
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر:

.....

ب: هدف کلی: کسب دانش نظری و مهارت عملی در سازماندهی منابع دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. توانایی شناسایی روش‌های مناسب سازماندهی منابع دیجیتالی
۲. توانایی تشخیص و به‌کارگیری ابزارهای سازماندهی منابع دیجیتالی

پ) سرفصل‌ها

۱. روش‌های موجود برای سازماندهی منابع دیجیتالی
۲. استانداردهای داده‌ای (منابع متنی نظیر مارک، دابلین کور، مودس و متس، منابع چندرسانه‌ای مانند میکس، ای.ای.دی.)
۳. قواعد توصیف و دسترسی به منبع (آر.دی.ای.)
۴. الگوهای سازماندهی اطلاعات، الگوی مفهومی ملزومات کارکردی داده‌های مستند، الگوی مفهومی ملزومات کارکردی داده‌های مستند موضوعی
۵. چارچوب کتابشناختی (بیفریم)
۶. کاربرد نظام‌های رده‌بندی در کتابخانه‌های دیجیتالی
۷. ابزارها و رویکردهای سازماندهی موضوعی (سرعنوان‌های موضوعی، اصطلاحنامه‌ها، هستی‌شناسی‌ها، تاکسونومی، فولکسونومی، و ...)
۸. بسترهای نحوی و انواع نشانه‌گذارها (مایکرودیتا، آردی‌اف‌ای، جیسان-ال‌دی)، و شیوه‌های عملی سازماندهی منابع دیجیتالی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش، سایر ابزارها و نرم‌افزارهای مرتبط

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. حیاتی، ز؛ و خاصه، ع. ا. (۱۴۰۲). فهرست‌نویسی و سازماندهی منابع دیجیتالی: راهنمای کتابداران. تهران: نشر کتابدار.
۲. ریوا، پ. (۱۳۹۸). مدل مرجع کتابخانه‌ای ایفلا: مدل مفهومی اطلاعات کتابشناختی. ترجمه فاطمه پازوکی و مهسا فردحسینی. تهران: نشر کتابدار.
۳. علیپور حافظی، م. (۱۳۹۰). کتابخانه‌های دیجیتال: مبادله اطلاعات. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

4. Oliver, C. (2010). *Introduction RDA: a guide to the basics*. Chicago: American Library Association. Retrieved December 26, 2010, from: www.alastore.ala.org/pdf/978038998908_excerpt.pdf

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال		
عنوان درس به انگلیسی:	Design and Architecture of Digital Libraries	
دروس پیش‌نیاز:	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	☐ پایه ☐ نظری ☐ تخصصی الزامی ☐ عملی	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ■ نظری-عملی ■
تعداد ساعت:	۴۸	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐ مرتبط با آموزش/مأموریتی درس: -- مرتبط با آموزش/مأموریت موسسه ☐ نیست مرتبط با آموزش/مأموریت موسسه ☐ است

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: کسب مبانی نظری و مهارت‌های عملی در تحلیل، طراحی و معماری کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. آشنایی با اصول طراحی نرم افزار کتابخانه دیجیتالی
۲. شناخت مفاهیم معماری نرم افزار کتابخانه دیجیتالی
۳. طراحی نرم افزار کتابخانه دیجیتالی

پ) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم پایه کتابخانه‌های دیجیتالی
۲. مفاهیم معماری نظام‌های مدیریت کتابخانه‌های دیجیتالی
۳. انواع معماری نظام‌های مدیریت کتابخانه دیجیتالی
۴. نیازسنجی محیط عملیاتی
۵. طراحی عملی، معنایی و مفهومی نظام‌های مدیریت کتابخانه‌های دیجیتالی
۶. ذخیره فایل، عکس و اشیاء دیجیتالی در نظام مدیریت کتابخانه‌های دیجیتالی
۷. انواع مدل‌های معماری سیستم‌های اطلاعاتی کتابخانه‌های دیجیتالی (معماری هاروست، معماری سارا، معماری‌های توزیع یافته)
۸. روش‌های سازماندهی اطلاعات در معماری سیستم‌های اطلاعاتی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۸۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش، نرم‌افزارهای مورد نیاز

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. علیپور حافظی، م. (۱۳۹۷). طراحی کتابخانه دیجیتالی، تهران: سازمان سمت.
2. Gunawan, A. and et.al (2020). Website library information system design using fast method.in IOP Conference Series: Materials Science and Engineering.Boston:IOP Publishing.
3. Reese, T.; Banerjee, K. (2019). Building digital libraries: a how-to-do-it manually. Second edition. New York: Neal-Schuman publishers,

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتال			
عنوان درس به انگلیسی:		Service and Marketing in Digital Libraries	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم‌نیاز:		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
تعداد ساعت:		۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس: --		۴۸	
مربط با آمایشی/مأموریت		مربط با مأموریت/آمایش	
موسسه نیست ☐		موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم نظری و عملی خدمات‌دهی و بازاریابی در کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. شناسایی اصول بازاریابی در سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات و اطلاعاتی
۲. آشنایی با قیمت‌گذاری کالاهای اطلاعاتی، و برقراری روابط اصولی با مشتری در مراکز اطلاعاتی،
۳. پیاده‌سازی و ارزیابی طرح‌های بازاریابی بر اساس تجزیه و تحلیل بازارهای اطلاعاتی

پ) سرفصل‌ها

۱. تعریف خدمات و شناخت فرایندهای خدمات
۲. تماس مشتری با سازمان‌های خدماتی و اطلاعاتی، خدمات از دیدگاه مشتریان
۳. قیمت‌گذاری کالاهای اطلاعاتی، و برقراری روابط اصولی با مشتری در مراکز اطلاعاتی،
۴. مدیریت بازار؛ قسمت‌بندی بازار؛ آمیخته بازار، بهره‌وری و کیفیت
۵. اداره روابط با مشتری و وفاداری ساختن مشتری، اداره شکایات و بهبود خدمات
۶. روش‌ها و مدل‌های بازاریابی
۷. جایگاه‌یابی و طراحی خدمات اطلاعاتی، خدمات کتابخانه‌ای (آموزشی، پژوهشی، مشاوره‌ای، اطلاع‌رسانی، و جنبی) و محصولات کتابخانه
۸. بازاریابی کالاهای خدماتی، فرهنگی و محصولات اطلاعاتی، بازاریابی در کتابخانه‌ها و مرکز اطلاع‌رسانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۲۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

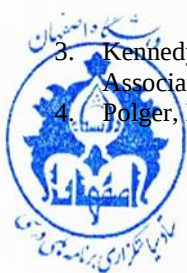
۱. اشتروس، ک. (۱۳۹۱). *بازاریابی خدمات عصر اطلاعات*. ترجمه رضا مجیدزاده و محمد احمدی. تهران: مهدی رضایی.
۲. اورن، ر؛ و، و، و لاولاک، ک. (۱۳۹۴). *اصول بازاریابی و خدمات*. ترجمه ابوالفضل تاج‌زاده‌نمین. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).

3. Kennedy, M. R., & LaGuardia, C. (2017). *Marketing your library's electronic resources*. American Library Association.

4. Polger, M. A. (2019). *Library marketing basics*. Washington: Rowman & Littlefield.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: تجربه کاربر در کتابخانه‌های دیجیتال			
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
☐ نظری ☐ پایه		User eXperiences in Digital Libraries	
☐ عملی ☐ تخصصی الزامی		دروس پیش‌نیاز:	
☒ نظری-عملی ☒ تخصصی اختیاری		دروس هم‌نیاز:	
پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐		۴۸	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
☐ موسسه است ☐ موسسه نیست			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: آشنایی نظری و عملی با تجربه کاربری (UX) در محیط کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. شناخت و تحلیل مبانی نظری و زمینه‌های موضوعی UX و اهمیت آن در کتابخانه‌های دیجیتالی
۲. درک و شناخت مفاهیم اساسی در طراحی UX در کتابخانه‌های دیجیتالی
۳. آشنایی با مهارت‌های مورد نیاز، فرصت‌ها و مسیرهای شغلی طراحان رابط کاربری

پ) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم و تعاریف پایه در UX
۲. روانشناسی مشتری و تفاوت‌های فرهنگی (کار کلاسی)
۳. شناخت مفاهیم اساسی و عوامل مؤثر در طراحی UX در کتابخانه‌های دیجیتالی
۴. روش‌های پژوهش رایج در UX
۵. طراحی کاربرمدار (UCD)
۶. مدل‌ها، چارچوب‌ها، نظریه‌ها، تکنیک‌ها و روش‌های مرتبط با طراحی UX
۷. آشنایی با سیستم طراحی و مقدمات طراحی با فیگما
۸. ساخت نمونه‌های اولیه و مدل اولیه یک محصول

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. نوروزی، ی. (۱۳۹۲). کتابخانه‌های دیجیتالی: رابط کاربر. قم: انتشارات دانشگاه قم.
۲. گوران اوریمی، ک.، قیاسی، م.، و طهماسبی لیمونی، ص. (۱۴۰۱). مطالعه وضعیت رابط کاربری سبز در وب‌سایت کتابخانه‌های دیجیتال ایران، بازیابی دانش و نظام‌های معنایی، ۹(۳۳)، ۱۳۳-۹۵. <https://doi.org/10.22054/jks.2022.68693.1518>

3. Johnson, J. (2020). *Designing with the mind in mind: simple guide to understanding user interface design guidelines*. Morgan Kaufmann.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: حفاظت و امنیت منابع دیجیتال				
نوع درس و واحد		Digital Resources Security and Preservation		عنوان درس به انگلیسی:
☐ نظری	☐ پایه	فراهم آوری و توسعه منابع دیجیتالی		دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی			دروس هم نیاز:
☒ نظری-عملی	☒ تخصصی اختیاری	۲		تعداد واحد:
	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐			تعداد ساعت:
	مهارتی -اشتغال پذیری ☐	۴۸		
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐ است		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: آشنایی با مفاهیم نظری و کاربردی و کسب دانش و مهارت در زمینه حفاظت و امنیت منابع دیجیتال

اهداف ویژه

۱. شناخت ماهیت منابع دیجیتال
۲. شناخت و به کارگیری روش‌ها و ابزارهای حفاظت از منابع دیجیتال

(پ) سرفصل‌ها

۱. ماهیت منابع دیجیتال
۲. آسیب‌های منابع دیجیتال
۳. چالش‌های دسترسی در مقابل مالکیت
۴. اصول و روش‌های حفاظت از منابع دیجیتال
۵. استانداردهای حفاظت از منابع دیجیتال
۶. رویکردهای مدیریتی به حفاظت و امنیت منابع دیجیتال
۷. امنیت اطلاعات
۸. چالش‌های امنیت منابع دیجیتالی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان، ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

(چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. مانی، کتابخانه‌های دیجیتالی، (۱۳۹۷). متر اصمعی، و همکاران، تهران: نشر چاپار.

Masenya, T. M. (2023). Digital Preservation and Documentation of Global Indigenous Knowledge Systems. IGI Global

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعین می شود.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال			
نوع درس و واحد		Digital Libraries Evaluation	
☐ نظری	☐ پایه	عنوان درس به انگلیسی:	
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی	دروس پیش‌نیاز:	
☒ نظری-عملی	☒ تخصصی اختیاری	دروس هم‌نیاز:	
پروژه/رساله/پایان‌نامه		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال‌پذیری		۴۸	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش مؤسسه		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
☐ است	☐ نیست		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: آشنایی با مدل‌ها، معیارها، شاخص‌ها و فرایند ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. آشنایی با مدل‌های ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی
۲. توانایی شناخت شاخص‌های ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی
۳. توانایی طراحی فرایند ارزیابی کتابخانه دیجیتالی

پ) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم و ضرورت ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی
۲. عناصر اصلی کتابخانه دیجیتالی در ارزیابی
۳. ویژگی‌های ارزیابی کتابخانه دیجیتالی
۴. مدل‌ها و استانداردهای ارزیابی (EFQM، DigiQual، 5S، ...)
۵. طراحی پرسشنامه ارزیابی کتابخانه دیجیتالی در ایران
۶. طراحی فرایند ارزیابی کتابخانه دیجیتالی در ایران
۷. ارزیابی نرم‌افزار کتابخانه دیجیتالی ایرانی (کار عملی)
۸. ارزیابی خدمات کتابخانه دیجیتالی ایرانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهای): فعالیت‌های کلاسی

- در طول نیم‌سال ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد
آزمون پایانی ۲۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. باصفا، م.؛ باب‌الحوایجی، ف.؛ و علیپور حافظی، م. (۱۳۹۶). مهارت‌های فنی کتابداران دیجیتال کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران، بازیابی دانش و نظام‌های معنایی، ۳(۱۲)، ۷۹-۱۰۸.

2. Alipour-Hafezi, M.; Amanollahi Nick, H. (2015). Evaluation of digital libraries of Iranian research institutions based on DigiQUAL protocol. *The Electronic Library*, 33 (4), 824-841.
3. Tsakonas, G., & Papatheodorou, C. (Eds.). (2009). *Evaluation of digital libraries: an insight into useful applications and methods*. Elsevier.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: داده کاوی			
عنوان درس به انگلیسی:		Datat Mining	
دروس پیش نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:		مشترک ☐	نظری ☐
تعداد واحد:		تخصصی الزامی ☐	عملی ☐
تعداد ساعت:		تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☒
		پروژه/رساله/پایان نامه ☐	
		مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با مأموریت موسسه ☐	مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☒
		نیست ☐	است ☒

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی: بسط و تعمیق دانش در زمینه اصول، و روش‌های داده کاوی در محیط‌ها و نظام‌های الکترونیکی

اهداف ویژه

۱. آشنایی با روش‌های استخراج و پیش پردازش داده

۲. آشنایی با روش‌ها و الگوریتم‌های تحلیل داده کاوی

پ) سرفصل‌ها

- تعاریف و مفاهیم داده کاوی، انواع داده، و تفاوت میان داده، اطلاعات و دانش
- فهم جایگاه داده کاوی در نظام‌های الکترونیکی، داده کاوی در مدیریت اطلاعات، داده کاوی در سازمان‌ها، داده کاوی به منزله زیربنای اکتشاف دانش
- شناسایی و استخراج داده از مخازن دانشی
- روش‌ها و الگوریتم‌های داده کاوی
- داده آمایی، تولید داده، پاک‌سازی داده
- یادگیری از ماشین (Machine learning)
- روش‌ها و تکنیک‌های انبارش داده‌ها (Data warehousing)
- پردازش پیوسته داده‌ها (On-Line Analytical Processing (OLAP))
- معرفی نرم‌افزارهای داده کاوی WEKA، R، Ibm Spss Modeler، CLEMENTINE، RapidMiner و

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش، نرم‌افزارهای مورد نیاز برای بخش عملی

چ) منابع علمی پیشنهادی

- کانتارجیتس، م. (۱۳۹۹). داده کاوی مفاهیم، مدل‌ها، روش‌ها و الگوریتم‌ها. ترجمه ایوب ترکیان. تهران: نیاز دانش.
- کو تو، و. و دشا پنده، ب. (۱۳۹۷). آنالیز اکتشافی و داده کاوی. ترجمه سیاوش صابری بدر. تهران: پادینا.
- علیزاده، س.، و ملک محمدی، س. (۱۳۹۰). داده کاوی با نرم‌افزار. تهران: دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی.
- غضنفری، م.، علیزاده، س.، و تیمورپور، ب. (۱۳۹۸). کتاب داده کاوی و کشف دانش. تهران: دانشگاه علم و صنعت ایران.

5. Aggarwal, C. C. (2015). *Data mining: the textbook*. New York: Springer..

6. Ramjan, S., & Sunkpho, J. (Eds.). (2023). *Principles and Theories of Data Mining with RapidMiner*. IGI Global.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

الف: وب معنایی			
عنوان درس به انگلیسی:		نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:		پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم نیاز:		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
	۴۸	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ نیست ☐	
		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: کسب دانش در مورد جنبه‌های نظری و کاربردی وب معنایی، زبان‌ها و استانداردهای مرتبط با آن

اهداف ویژه

۱. تحلیل و تبیین کاربرد فناوری‌های معنایی در محیط‌های مختلف تجاری، آموزشی، سازمانی و غیره
۲. توانایی طراحی، ارزیابی، انتشار و بازیابی هستی‌شناسی‌ها در وب
۳. توانایی کاربرد زبان‌ها برای مدل‌سازی حوزه‌های دانش و بازیابی دانش از یک پایگاه دانش

پ (سرفصل‌ها)

۱. درآمدی بر مفاهیم وب معنایی
۲. معماری و استانداردهای وب معنایی
۳. مدل‌سازی معنایی
۴. موتورهای جستجوی وب معنایی
۵. گونه‌های تصمیم‌پذیر منطق کلاسیک به عنوان زیرساخت منطقی وب معنایی
۶. جستجوی معنایی
۷. کاربرد هوش مصنوعی در وب معنایی
۸. امنیت در وب معنایی

ت (روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف)

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث (روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی)

- در طول نیم سال ۷۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج (ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه)

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ (منابع علمی پیشنهادی)

۱. شادگار، ب.؛ عصاره، ع.؛ و هراتیان نژادی، آ. (۱۴۰۱). وب معنایی، مفاهیم و تکنیک‌ها. تهران: ارمغان.

2. Heath, T., & Bizer, C. (20114). *Linked data: Evolving the web into a global data space*. Morgan & Claypool Publishers.
3. Patel, A., Debnath, N. C., & Bhushan, B. (Eds.). (2022). *Semantic Web Technologies: Research and Applications*. CRC Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: رفتارهای اطلاعاتی در محیط دیجیتال			
نوع درس و واحد		Information Behaviour in Digital Environment	
پایه ☐ نظری ☐		دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		دروس هم‌نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒		۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☒ است		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: کسب مهارت در تبیین الگوهای رفتار اطلاعاتی کاربران در محیط دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. توان تحلیل رفتاری اطلاعاتی مختلف کاربران در نقش‌ها، بافت‌ها و نظام‌های مختلف از جمله محیط‌های دیجیتالی
۲. توانایی طراحی و ارتقاء محتوا، خدمات و سیستم‌های اطلاعاتی دیجیتالی
۳. اصلاح و بهبود تفکر انتقادی و مهارت‌های حل مسئله مرتبط به اطلاع‌جویی و ارتباطات در محیط دیجیتالی

پ) سرفصل‌ها

۱. نیاز اطلاعاتی، خواسته اطلاعاتی، رفتار اطلاع‌یابی و رفتار اطلاعاتی
۲. محیط‌های دیجیتالی: ویژگی‌ها؛ بافت یا زمینه در محیط‌های دیجیتالی
۳. تفاوت‌های اطلاع‌یابی در محیط‌های دیجیتالی و سنتی
۴. فرآیندهای اطلاع‌یابی و رفتار اطلاع‌یابی از دیدگاه‌های مختلف
۵. نظریه‌ها و الگوهای رفتار اطلاع‌یابی در محیط‌های دیجیتالی
۶. شناخت ابزارهای نوین در واکاوی رفتار اطلاعاتی (الکتروآنسفالوگرافی (QEEG، FMRI، MEG، PET، FNIRS، Face Reader، Observer)
۷. رفتار اطلاعاتی در محیط‌های تعاملی دیجیتالی
۸. ویژگی‌های کاربران دیجیتالی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش، نرم‌افزارهای مورد نیاز

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. فیدل، ر. (۱۳۹۴). تعامل اطلاعاتی انسان: رویکردی بوم‌شناختی در رفتار اطلاعاتی. ترجمه فریده عصاره و همکاران. تهران: کتابدار.

2. Tella, A. (Ed.). (2016). *Information seeking behavior and challenges in digital libraries*. IGI global.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: حقوق مالکیت معنوی			
عنوان درس به انگلیسی:		Intellectual Property Law	
دروس پیش‌نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:		پایه ☐ نظری ☐	
تعداد واحد:		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
		پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐	
		مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐	مرتبط با مأموریت موسسه ☐
		است ☐	نیست ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: تبیین مفهوم حقوق مالکیت فکری در کتابخانه‌های دیجیتال

اهداف ویژه

۱. آشنایی با قوانین و مقررات داخلی و کنوانسیون‌ها و عهدنامه‌های بین‌المللی ناظر بر مالکیت فکری
۲. تبیین ارتباط بین فرآیند دیجیتالی کردن کتابخانه‌ها و به‌طور کلی کتابخانه‌های دیجیتالی و حقوق مالکیت فکری
۳. آشنایی با ضمانت اجرای حقوقی و کیفری عدم رعایت حقوق مالکیت فکری

پ) سرفصل‌ها

۱. مفهوم، ماهیت و تحولات مالکیت فکری
۲. مبانی فلسفی، اخلاقی، و حقوقی مالکیت فکری
۳. مبانی فقهی و اسلامی مالکیت فکری
۴. حقوق ناشی از مالکیت در سیستم حقوقی ایران
۵. جایگاه مالکیت فکری در سیستم حقوقی ایران
۶. کنوانسیون‌ها و عهدنامه‌های بین‌المللی ناظر بر حمایت از مالکیت فکری
۷. حقوق مالکیت فکری در مجموعه‌سازی کتابخانه دیجیتالی
۸. حقوق مالکیت فکری در سازماندهی خدمات و منابع دیجیتالی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی): فعالیت‌های کلاسی

- در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد
آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

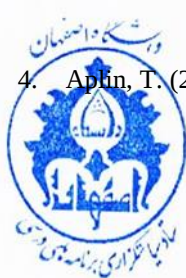
چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. امامی، الف. (۱۴۰۱). حقوق مالکیت معنوی. بنیاد حقوقی میزان.
۲. آگینو، گ. (۱۳۹۷). مدیریت حقوق دیجیتالی: راهنمای فنی و عملی برای کتابداران. ترجمه میترا صمیمی و زینب پاپی. تهران: نشر کتابدار.
۳. آموزگار، س؛ و نوروزی، ع. (۱۳۹۹). حق مؤلف در کتابخانه‌های دیجیتالی: مسائل و چالش‌ها. تهران: اساطیر پارسی.

4. Aplin, T. (2020). *Research Handbook on Intellectual Property and Digital Technologies*. Edward Elgar Publishing.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: تعامل انسان-اطلاعات			
نوع درس و واحد		Human-Information Interactions	عنوان درس به انگلیسی:
☐ نظری	☐ پایه		دروس پیش‌نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی		دروس هم‌نیاز:
☒ نظری-عملی	☒ تخصصی اختیاری	۲	تعداد واحد:
	پروژه/رساله / پایان‌نامه		تعداد ساعت:
	مهارتی-اشتغال پذیری		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آموزش/مأموریت موسسه	
☐ است		مرتبط با آموزش/مأموریت موسسه نیست	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: آشنایی نظری و عملی با تعامل انسان و اطلاعات در محیط کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. شناخت و تحلیل مبانی نظری و زمینه‌های موضوعی تعامل انسان و اطلاعات
۲. درک و شناخت مفاهیم اساسی تعامل انسان و اطلاعات در کتابخانه‌های دیجیتالی
۳. ارتقای توانمندی‌های فنی و علمی برای طراحی تعاملی در کتابخانه‌های دیجیتالی

ب) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم و تعاریف پایه در HCI
۲. نیاز اطلاعاتی و پرسونای مخاطب
۳. مبانی طراحی تعاملی
۴. مکتب‌های نظری در تعامل انسان و اطلاعات
۵. جنبه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری تعامل انسان و اطلاعات
۶. ارزیابی کاربرمحور نظام‌های اطلاعاتی
۷. مدل‌ها، چارچوب‌ها، نظریه‌ها، تکنیک‌ها و روش‌های مرتبط با تعامل انسان و اطلاعات
۸. رویکردهای بررسی مدل‌های ذهنی و نقشه شناختی کاربران (روان‌شناختی، بافتی، اجتماعی)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد
آزمون پایانی ۱۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

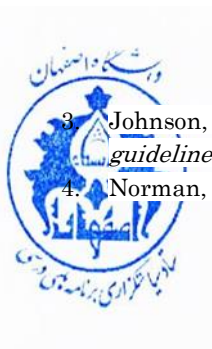
۱. فیدل، رایا (۱۳۹۴). تعامل اطلاعاتی انسان: رویکردی بوم‌شناختی در رفتار اطلاعاتی. ترجمه فریده عصاره و همکاران. تهران: نشر کتابدار.
۲. ریاحی نیا، نصرت و منصوریان، یزدان. (۱۳۹۳) تعامل انسان و اطلاعات. تهران: انتشارات چاپار.

3. Johnson, J. (2020). *Designing with the mind in mind: simple guide to understanding user interface design guidelines*. Morgan Kaufmann.

4. Norman, D. (2013). *The design of everyday things: Revised and expanded edition*. Basic books.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال			
عنوان درس به انگلیسی:		Ethics in Digital Libraries	
دروس پیش‌نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:		پایه ☐ نظری ☐	
تعداد واحد:		تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:		تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
		پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐	
		مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه ☐ نیست ☐	مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐ است ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر:

ب: هدف کلی: تبیین مفاهیم بنیادی اخلاق حرفه‌ای در کتابخانه‌های دیجیتالی در عرصه نظر و عمل و شناخت مسئولیت‌های اخلاق حرفه‌ای متخصصان علوم اطلاعات

اهداف ویژه

۱. توانایی پیاده‌سازی مهارت‌های رفتاری اخلاق‌مدار در محیط مجازی و کتابخانه‌های دیجیتالی
۲. توانایی تبیین و پیاده‌سازی مسئولیت‌های اجتماعی خود در کتابخانه‌های دیجیتالی با تأکید بر نظام ارزش‌های اخلاق ایرانی-اسلامی
۳. تقویت توانایی همکاری و تعامل با مدیران و همکاران در محیط کتابخانه‌های دیجیتالی بر اساس الگوی اخلاق اسلامی

ب) سرفصل‌ها

۱. مفاهیم و تعاریف اخلاق، علم اخلاق، اخلاق نظری و کاربردی
۲. اصول و قواعد و حریم خصوصی در اخلاق اسلامی
۳. اصول اخلاقی و خط‌مشی و گزینش منابع اطلاعاتی برای دیجیتال‌سازی
۴. اصول اخلاقی و مدیریت کتابخانه‌های دیجیتالی
۵. اصول اخلاقی و حفاظت دیجیتالی
۶. اصول اخلاقی و دسترسی به محیط مجازی
۷. مسئولیت‌های اخلاقی کتابخانه‌های دیجیتالی در قبال کتابداران/کاربران/پدیدآورندگان دیجیتالی در ایران
۸. ضرورت رهیافت‌های اخلاق اسلامی در کتابخانه‌های دیجیتالی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

روش تدریس سخنرانی، مشارکتی و تعاملی، انجام تکالیف توسط دانشجویان

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۲۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

سیستم رایانه، ویدئو پروژکتور برای ارائه پاورپوینت، پرده نمایش

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. اندرسن، ک. ج. (۱۳۹۶). اخلاق در کتابخانه‌های دیجیتال. تهران: کتابدار
۲. شقاقی، م. (۱۴۰۰). اخلاق اطلاعات: مبادی و مسائل. تهران: انتشارات سمت
۳. کوچکی نصرآبادی، ف. (۱۴۰۲). اخلاق حرفه‌ای در کتابخانه‌های دیجیتال. آران و بیدگل: انتشارات مجلس افروز.

Anderson, C. (2006). *Ethical decision making for digital libraries*. Elsevier.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: در صورت لزوم می‌توان برخی جلسات را به صورت مجازی برگزار کرد.

الف: کارآموزی در کتابخانه‌های دیجیتال			
نوع درس و واحد		Practicum in Digital Libraries	
☐ نظری ☐ پایه		عنوان درس به انگلیسی:	
☐ عملی ☐ تخصصی الزامی		دروس پیش‌نیاز:	
☐ نظری-عملی ☒ تخصصی اختیاری		دروس هم‌نیاز:	
پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		۱۲۸	تعداد ساعت:
مرتبط با آموزش/مأموریت/آمایش موسسه ☐ مرتبط با آموزش/مأموریت موسسه		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
☒ است			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: کار در کتابخانه‌های دیجیتالی

ب: هدف کلی: کسب مهارت‌های لازم و تجربه عملی در مدیریت فرآیندهای مجموعه‌سازی، سازماندهی، حفاظت و اشاعه منابع دیجیتالی در انواع کتابخانه‌های دیجیتالی

اهداف ویژه

۱. کسب مهارت عملی تولید محتوای دیجیتالی در کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران
۲. کسب مهارت سازماندهی منابع دیجیتالی در کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران
۳. کسب مهارت در حفاظت منابع دیجیتالی در کتابخانه‌های ایران
۴. کسب مهارت در مدیریت اشیای دیجیتالی در نرم‌افزارهای کتابخانه دیجیتالی در ایران

ب) سرفصل‌ها

۱. کار با اسکنر و OCR برای دیجیتال‌سازی منابع اطلاعاتی
۲. فهرست‌نویسی منابع دیجیتالی و تولید فراداده‌های توصیفی، ساختاری، فنی و حفاظت
۳. شناخت و کار با نرم‌افزارهای کتابخانه دیجیتالی موجود در بازار
۴. خدمات مرجع دیجیتالی
۵. امانت دیجیتالی
۶. طراحی UX و UI در کتابخانه‌های دیجیتالی
۷. واقعیت مجازی و کاربرد آن در کتابخانه‌های دیجیتالی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

حضور دانشجویان در محیط‌های کار و گذراندن دوران کارآموزی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادهی): فعالیت‌های کلاسی

در طول نیم‌سال ۸۰ درصد

آزمون پایانی ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

لازم است محل کارآموزی دانشجویان امکانات و تجهیزات لازم برای کار عملی، طراحی یا ارتقای کتابخانه دیجیتالی را داشته باشد

چ) منابع علمی پیشنهادی

۱. ریاحی‌نیا، ن؛ و عاصمی، ع. (۱۳۹۰). کارآموزی در کتابداری و اطلاع‌رسانی. ویراستار عادلہ عاصمی. تهران: کتابدار
۲. صمیعی، م. (۱۴۰۲). مدیریت کتابخانه دیجیتالی: راهنمای کاربردی. تهران: نشر چاپار

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: به اقتضای نوع معلولیت ملاحظات خاص تعیین می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: -----

